

PROGRAMMAPLAN MIGRATIE & INTEGRATIE

2024 - 2025

www.bronckhorst.nl

gemeente Bronckhorst

Voorwoord

Voor u ligt het Programmaplan Migratie & Integratie van de Gemeente Bronckhorst. Het kwam tot stand dankzij de inspanningen van een grote groep betrokken medewerkers vanuit de volle breedte van de organisatie.

In eerste oogopslag is dit - zoals een programmaplan hoort te zijn - een feitelijke beschrijving van de lopende en voorgenomen activiteiten, met de bijbehorende consequenties voor de inzet van personeel en middelen. Hiermee maken we als gemeente duidelijk wat we in de komende jaren rondom deze opgave gaan realiseren en welke budgettaire en personele keuzes hiervoor nodig zijn.

Voor betrokkenen biedt het vooral een rijk inzicht in alles wat we rondom Migratie & Integratie al met veel inzet en betrokkenheid doen en op welke onderdelen we dat de komende jaren gaan versterken.

Voor dat overzicht hebben we over de volle breedte van de gemeentelijke dienstverlening het spreekwoordelijke net opgehaald. Het is indrukwekkend om te zien hoeveel inzet er dagelijks en structureel al gedaan wordt voor asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden—en tot welke mooie resultaten dat leidt. In het dagelijkse werk beseffen we dat misschien niet altijd voldoende. Dit laat zien dat wij, vooruitlopend op de Spreidingswet en wellicht tegen bepaalde maatschappelijke tendensen in, al jaren vanuit overtuiging onze verantwoordelijkheid hebben genomen—en dat blijven doen.

Tegelijkertijd is het nodig om onze inspanningen in de komende jaren te vergroten en te versnellen. De opgaves rondom opvang en huisvesting van deze doelgroepen, en hun begeleiding en ondersteuning, groeien snel. Deze groei verloopt sneller dan we kunnen opvangen met een organische doorontwikkeling van bestaande werkwijzen. Het vraagt om een aantal impulsen in de ontwikkeling van locaties, processen en organisatie.

De budgettering vanuit het Rijk houdt geen gelijke tred met deze groei. Voor deze impulsen maken wij aanspraak op incidentele middelen, uit de overschotten van de Opvang Oekraïense Ontheemden uit de periode 2022-2023. Door deze middelen aan te spreken, hoeven op de korte termijn geen bestaande budgetten te worden omgebogen en kunnen we de impulsen op het gebied van Migratie & Integratie uitvoeren zonder dat deze ten koste gaan van andere activiteiten. Daarbij leggen we onszelf nadrukkelijk de opdracht op om op termijn onze inspanningen wel structureel (financieel) te borgen.

In dit plan leest u hoe wij daar in de periode 2024-2025 nader invulling aangeven. Onder het bekende motto “Koesteren en ontwikkelen” gaat het daarbij in de eerste plaats om het voorzetten van (goedlopende) taken die we ‘going concern’ uitvoeren, met daarnaast dus een stevig pakket aan incidentele impulsen gericht op het versterken van onze inzet.

Inhoud

Voorwoord.....	2
1. <i>Inleiding</i>	5
Achtergrond	5
Procesverloop Programmaplan	6
Scope Programmaplan	6
Opbouw Programmaplan/leeswijzer	7
2. <i>Doelen</i>	8
3. <i>Leidende principes</i>	9
4. <i>Reguliere taken</i>	10
Inburgering.....	10
Faciliteren van asielopvang	12
Huisvesting statushouders.....	12
5. <i>Opvang Oekraïense Ontheemden</i>	14
Scope.....	14
Organisatie	15
Financiën	15
6. <i>Tijdelijke activiteiten 2024-2025</i>	17
Inleiding	17
Programmalijn 1: Voldoende opvang en huisvesting.....	18
Programmalijn 2: Versterken positie nieuwkomers.....	21
Programmalijn 3: Versterken maatschappelijk veld	24
Programmalijn 4: Versterken regionale samenwerking	25
Programmalijn 5: Borgen integrale uitvoering.....	27
7. <i>Organisatie</i>	29
Structuur	29
Breed Poho M&I	29
Kernteam M&I	29
Programmateam	29
8. <i>Financiën</i>	30
Inleiding	30
Dekking tijdelijke activiteiten 2024 -2025.....	31
Kostenraming tijdelijke activiteiten 2024 -2025.....	31
9. <i>Risico's</i>	32

<i>Bijlage 1 (niet openbaar): Personele invulling Programmalijnen .....</i>	<i>35</i>
<i>Bijlage 2 (niet openbaar): Overzicht personeelslasten .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>

1. Inleiding

Op 14 maart 2023 is een Bestuursopdracht verstrekt om te komen tot een programma Migratie & Integratie. Het doel hiervan is om diverse opgaven en doelgroepen meer in samenhang te bedienen. Dit Programmaplan is daar de uitwerking van.

Achtergrond

De Gemeente Bronckhorst voert al geruime tijd taken uit die gericht zijn op opvang, huisvesting en maatschappelijke integratie van nieuwkomers. Het gaat hierbij om asielzoekers en statushouders, en sinds maart 2022 ook om Oekraïense ontheemden.

De beleving en de verwachting is dat de opgaven groeien: de situatie rondom asielzoekers in ter Apel blijft nijpend en de Spreidingswet verplicht gemeenten nadrukkelijk om asielopvang te realiseren; wanneer de achterstanden bij de IND zijn ingelopen, zal het aantal statushouders dat aan onze gemeente wordt toegewezen voor huisvesting en begeleiding toenemen; regionaal houden we rekening met een groei van het aantal Oekraïense ontheemden met nog eens 30%.

Al deze doelgroepen vragen om een eigen aanpak; de gemeente heeft- vanuit verschillende wettelijke en beleidskaders- ook verschillende taken. Tegelijkertijd hebben de doelgroepen in de praktijk deels ook gelijksoortige behoeften en komen er in de uitvoering gemeenschappelijke (en soms zelfs strijdige) thema's aan het licht, bijvoorbeeld ten aanzien van ruimtelijke inpassing, woonruimteverdeling en begeleiding naar werk.

De wens is uitgesproken om de diverse opgaven en doelgroepen meer in samenhang te bedienen. Hiertoe is dd 14 maart 2023 besloten tot het verstrekken van de Bestuursopdracht Migratie & Integratie:

Kernboodschap

- Met het opvangen van ontheemden uit Oekraïne door gemeenten (...) krijgen gemeenten naast het voorzien in huisvesting van statushouders extra taken op het gebied van migratie en integratie.
- [Door gemeenten wordt] geanticipeerd [op Spreidingswet] door de [1] **verschillende migratieopgaven** en [2] **daarmee samenhangende wettelijke taken** [3] **integraal** (a) **te benaderen en** (b) **uit te voeren**.

Beoogd effect

- (...) **bundelt de opgaven op de verschillende migratiestromen** (...) binnen de gemeente Bronckhorst
- **onderlinge samenhang en afstemming** ('stroomlijnen') **in** [1] **de aanpak en** [2] **uitvoering** van (nieuwe) wettelijke taken, regelingen en opgaven (b.v. op het gebied van opvang en huisvesting)
- te versterken
- en structureel te borgen binnen de gemeentelijke organisatie
- met daarbij een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen

Dus we zijn op zoek naar:

- Integrale benadering van verschillende migratie**opgaven**: asielzoekers, statushouders, Oekraïense ontheemden.
- Integrale **benadering** van **wettelijke taken**: strategieën en procedures m.b.t. locatiekeuze, opvang, huisvesting, inburgering, participatie enz.
- Integrale **uitvoering** van (die) taken: werkprocessen uitgelijnd.
- **Borging** daarvan in de organisatie: duidelijkheid over governance/aansturing; verhouding met de bestaande lijnorganisatie.
- Met daarbij zo efficiënt mogelijke **inzet van middelen**.

NB: tot op heden zijn arbeidsmigranten niet opgenomen in de Bestuurlijke opdracht. Bij de uitwerking van het programma komen echter thema's aan de orde die wel degelijk van belang zijn voor deze doelgroep. Ook is onlangs een 'beleidslijn' vastgesteld ten aanzien van huisvesting van arbeidsmigranten. Op onderdelen houden we bij de uitvoering van het Programmaplan rekening met deze doelgroep.

Procesverloop Programmaplan

Sinds 1 september 2023 is de Programmamanager Migratie & Integratie (M&I) actief. Van meet af aan bestonden zijn taken uit enerzijds het in de praktijk managen van verschillende activiteiten binnen de opgave ('werken in het programma'); en anderzijds uit het ontwikkelen van het programmaplan ('werken aan het programma').

Parallel hieraan is gewerkt aan een programma-aanpak. De elementen hiervan hebben we tussentijds met de ambtelijk opdrachtgever en directe collega's afgestemd.

Op 9 november 2023 hebben we een bijeenkomst gehouden met ca. dertig betrokkenen vanuit de gehele organisatie waarbij de verbinding is gelegd tussen verschillende betrokken clusters, we input hebben opgehaald voor het programma en doelstellingen aangescherpt. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in dit programmaplan.

Ook is per november een beleidsmedewerker Migratie & Integratie gestart. In onderlinge samenwerking borgen we de elementen uit de bestuursopdracht en het programma in beleid.

Scope Programmaplan

Wij voeren veel verschillende taken in het kader van Migratie & Integratie 'going concern' uit, waaronder de uitvoering van de inburgeringswet en de huisvesting van statushouders. Dit zijn structurele activiteiten en dienen in beginsel te worden gedekt door reguliere budgetten. Deze zijn opgenomen in Hoofdstuk 3 van dit programmaplan.

Een bijzondere categorie activiteiten betreft de opvang van Oekraïense ontheemden (OVO). Met het ontstaan van deze (tijdelijke) gemeentelijke taak in maart 2022, heeft het Rijk een bekostigingsregeling met een bijbehorende specifieke uitkering (Spuk) in het leven

geroepen. De budgetten vanuit de Spuk zijn taakstellend en de lopende activiteiten voor OVO dekken we vanuit deze middelen. Daarbij is de verwachting dat we de activiteiten voor OVO in 2024 ruim binnen deze financiële kaders kunnen realiseren.

De activiteiten voor OVO binnen de kaders van de Spuk zijn beschreven in Hoofdstuk 4 van dit programmaplan.

Tenslotte voeren we voor de periode 2024-2025 gerichte activiteiten uit met een incidenteel karakter ter ondersteuning en versterking van de opgaven. Deze activiteiten zijn nodig omdat de opgaves sneller groeien dan we met een organische ontwikkeling kunnen opvangen. Denk daarbij aan het (eenmalig) realiseren van enkele locaties voor (tijdelijke) opvang en huisvesting, maar ook impulsen in de begeleiding en ondersteuning van bepaalde groepen.. In het programmaplan beschrijven we deze activiteiten op hoofdlijnen in Hoofdstuk 5.

De (incidentele/kortdurende) financiële gevolgen hiervan vatten we samen in de financiële paragraaf van dit programmaplan (Hoofdstuk 7).

Het programmaplan is kaderstellend, zowel voor wat betreft scope, doelstellingen als inzet van middelen. Het beschrijft daarmee het 'waarom' en het 'wat' van het Programma Migratie & Integratie, alsmede de consequenties voor benodigde personele capaciteit en financiële middelen. Wanneer deze kaders zijn vastgesteld, werken we het 'hoe' van programmalijnen en activiteiten nader uit in uitvoeringsplannen. Ook verwachten we in de loop van 2024 een beleidsnota Migratie & Integratie.

Opbouw Programmaplan/leeswijzer

Dit programmaplan gaat achtereenvolgens in op de overkoepelende doestellingen (Hoofdstuk 1), leidende principes en randvoorwaarden van het Programma M&I (H2).

Vervolgens beschrijven we de reguliere taken in het kader van Migratie & Integratie (H3), de opvang van Oekraïense Ontheemden (OVO, H4) en vijf programmalijnen met tijdelijke activiteiten met hun respectievelijke (sub)doelstellingen, activiteiten en inzet van middelen (H5).

Tenslotte schetsen we de programmaorganisatie (H6), alsook de financiële begroting (H7) en de voorziene risico's en beheersmaatregelen (H8).

2. Doelen

De doelen van het Programma M&I volgen uit de Bestuurlijke Opdracht dd 14 maart 2023 (cursief en vet toegevoegd):

1. Het blijvend voldoen aan en inspelen op de taakstellingen - landelijk en provinciale regietafel - voor voldoende en adequate **opvang** voor vluchtelingen en asielzoekers en (permanente) **huisvesting** voor statushouders.
1. Het blijvend voldoen aan en inspelen op **wettelijke taken ter versterking van de zelfredzaamheid en participatie** van deze groepen nieuwe (tijdelijke) inwoners.
2. Het versterken van de **draagkracht** binnen onze gemeenschap en **actieve betrokkenheid van inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners** (voorliggend veld) bij het realiseren van deze doelen.
3. Het versterken van (de eigen gemeentelijke inbreng in) **de regionale afstemming en samenwerking** met ketenpartners (o.a. regiogemeente, provincie, COA, VNOG) in het realiseren van deze taakstellingen en het uitvoeren van wettelijke taken en regelingen.
4. Het **duurzaam borgen van de integrale uitvoering** van de wettelijke taken en opgaven op de migratiestromen binnen de gemeentelijke organisatie met een efficiënte inzet van middelen.

Aldus zijn er vier inhoudelijke speerpunten beschreven:

1. Opvang en huisvesting
2. Zelfredzaamheid en participatie
3. Draagkracht en betrokkenheid vanuit samenleving
4. Versterken van regionale afstemming en samenwerking, alsmede gemeentelijke inbreng daarin

Hieraan ondersteunend geldt één (overkoepelende) ambitie ten aanzien van de organisatieontwikkeling:

5. Duurzaam borgen van de integrale uitvoering en opgaven binnen de gemeentelijke organisatie.

Bovenstaande vijf speerpunten zijn de basis voor programmalijnen. Per programmalijn geven we nadere definities en aanscherpingen: wanneer zijn dit programma en bijbehorende lijnen een succes? Wanneer doen we dit goed? Het gaat daarbij nadrukkelijk om méér dan enkel de invulling van wettelijke taken; we doen dit vanuit een 'sociaal hart'.

3. Leidende principes

Voor het Programma Migratie & Integratie gelden de volgende leidende principes. Deze sluiten aan bij het Coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een dienstbaar leefbaar en sociaal Bronckhorst', het Beleidskader Sociaal Domein 2022-2026, de Woonvisie en andere kader stellende documenten.

Niet in alle opzichten zijn alle leidende principes even 'hard'. Het zijn geen strikte voorschriften; ze geven richting aan ons handelen. In de praktijk zal blijken waar ruimte voor interpretatie en uitvoering is.

Bij de uitwerking van voorstellen en activiteiten toetsen we hierop:

- Inspanningen op het gebied van M&I zijn gericht op volwaardig en gelijkwaardig meedoen in onze samenleving.
- Nieuwkomers ontvangen zoveel als mogelijk dezelfde ondersteuning als andere inwoners; de uitzonderingen die we maken zijn functioneel en te verklaren, bijvoorbeeld vanuit verschillen in wettelijke kaders.
- Wederkerigheid: het zich vestigen van nieuwkomers en onze ondersteuning daarbij is niet vrijblijvend. Wij verwachten van de mensen die wij ondersteunen dat zij naar vermogen actief participeren en werken aan hun eigen maatschappelijke positie.
- Gemeente als netwerkpartner: veel van wat wij doen, doen we in samenwerking met partners. We waarderen hun expertise en zorgen ervoor dat die tot hun recht komen. 'Niet zorgen voor, maar zorgen dat'.
- We werken vraaggericht: we gaan uit van behoeften van de doelgroep en de samenleving en niet per se vanuit ons eigen aanbod.
- We hanteren de menselijke maat, zowel richting doelgroep als omwonenden.
- Onze schaal van handelen, bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van opvanglocaties of het vormgeven van onderwijs, is passend bij de omgeving.
- Daar waar passend sluiten we aan bij bestaande structuren en processen in de organisatie.
- We werken en handelen domeinoverstijgend.
- We gaan efficiënt en effectief om met de beschikbare middelen.

4. Reguliere taken

Wij voeren in het kader van Migratie & Integratie reguliere (wettelijke) taken uit. Deze worden bekostigd uit structurele budgetten.

Het gaat daarbij om de volgende taken:

- Inburgering
- Faciliteren asielopvang
- Huisvesting statushouders.

Deze taken beschrijven we hieronder. Dit betreft een inventarisatie van de huidige stand van zaken. Met de komst van de beleidsadviseur Migratie & Integratie per 1 november 2023, voorzien we in de loop van 2024 een beleidsplan Migratie & Integratie. Op basis daarvan kunnen verschuivingen wenselijk zijn.

Inburgering

Scope

Sinds 1 januari 2022 is de (nieuwe) Wet inburgering van kracht. De gemeente heeft de regierol van het inburgeringsproces van alle inburgeringsplichtigen. De gemeente zorgt voor een aanbod waarin taal en participatie hand in hand gaan. Het uitgangspunt voor het nieuwe inburgeringsstelsel is “iedereen doet mee, het liefst via betaald werk”.

Gemeenten hebben een centrale rol in de intake, begeleiding en advisering van de inburgeraars. En het organiseren van de taal- en participatiecomponenten van het inburgeringsaanbod. De Wet inburgering haakt aan op de Participatiewet. Het (re-) integratietraject met daarbij dezelfde insteek en eenzelfde aanpak naar het doorstromen naar (betaald) werk. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de volgende taken:

- Huisvesting
- Brede Intake
- Plan Inburgering en Participatie (PIP)
- Maatschappelijke begeleiding. Gezinsmigranten en overige migranten krijgen geen maatschappelijke begeleiding aangeboden.
- Inburgeringsaanbod (inburgeringsprogramma). Gemeenten hebben een aanbodplicht. We moeten zorgen dat inburgeraars tijdig een inburgeringsaanbod krijgen. Dat aansluit bij de leerroute en andere elementen die in het PIP zijn vastgelegd. Gezinsmigranten en overige migranten krijgen geen aanbod van de gemeente. Er zijn 3 leerroutes binnen het nieuwe inburgeringsstelsel; b1 route, Zelfredzaamheidsroute en Onderwijsroute.

Wij hebben voor de invoering van de nieuwe wet in eerste instantie gekozen voor een projectmatige aanpak. Momenteel is de eerste fase hiervan afgerond en we voeren de inburgering uit volgens de systematiek en de vereisten van de wet. De uitvoering wordt

geoptimaliseerd en de participatie en integratie van statushouders verbeterd. Dit komt terug in de genoemde beleidsnota Migratie & Integratie.

Organisatie

De beleidsadviseur Migratie & Integratie is ambtelijk het eerste aanspreekpunt voor Inburgering. Sociaal-consulenten hebben de regie en verzorgen bij aanvang van inburgeringstrajecten een brede intake met de betrokken statushouders, waarvan we de uitkomsten vastleggen in bovengenoemd PIP. Vervolgens regelen zij alle faciliteiten die nodig zijn voor het inburgeringstraject met de betrokken partners.

Voor de B1- Zelfredzaamheidsroutes, alsook de Module Arbeid en Participatie, het Participatie VerklaringsTraject, Kennis van de Nederlandse maatschappij en maatschappelijke begeleiding is Interbeek de contractpartner. Interbeek biedt deze trainingen aan op locatie in onze gemeente. Wij hebben extra modules ingekocht zodat er meer aandacht is voor integreren en mee kunnen doen in de gemeente.

Voor de Onderwijsroute zijn contracten afgesloten met Graafschap College en HAN voor resp. mbo- en hbo onderwijs.

Daarnaast zijn in de afgelopen jaren gesubsidieerde samenwerkingsrelaties ontstaan met partijen als Buddy 2 Buddy en Vluchtelingenwerk voor respectievelijk laagdrempelig meedoen en specifieke (juridische) bijstand.

Financiën

De budgetten voor Inburgering bestaan momenteel op hoofdlijnen uit:

	2023	2024	2025
Uitvoeringskosten	137.000	142.000	146.000
Inburgering en onderwijs	201.150	524.000	644.000
Vluchtelingen	212.000	305.500	235.500

De budgetten voor inburgering zijn de afgelopen jaren voldoende geweest. Met het oog op voortzetting van deze werkzaamheden wordt de budgettering voor 2024 en verder nader uitgewerkt.

Voor de doorontwikkeling van onze werkwijze in het kader van de nieuwe Wet inburgering, stellen we in Hoofdstuk 5 aanvullende activiteiten voor, met een beroep op het incidentele overschot uit de OVO middelen 2022 en 2023.

Faciliteren van asielopvang

Scope

Momenteel kent de Gemeente Bronckhorst één tijdelijk locatie voor (nood)opvang van asielzoekers. De afgelopen drie jaar zijn tussen november en april steeds ca. 70 alleenreizende minderjarige vluchtelingen (AMV'ers) door COA opgevangen op recreatiepark De Betteld in Zelhem. Met het oog op de landelijke opgave en vooruitlopend op de vereisten uit de (verwachte) Spreidingswet, is het nodig om voor langere tijd aanvullende opvangcapaciteit te realiseren. Dit is ook onderwerp van regionaal overleg aan de (subregionaal) Provinciale Regie Tafel (PRT).

Wij committeren ons aan de regionale doelen voor het mogelijk maken van ruim 1.400 opvangplekken in de Achterhoek. Voor Bronckhorst vertaalt zich dat in een opgave van ca 221 plekken.

Organisatie

COA realiseert, beheert en begeleidt de opvang van asielzoekers. De gemeente heeft hierin een wettelijke taak en een regierol. Wij maken dit mogelijk door het zoeken naar en bemiddelen bij locaties, vergunningverlening, communicatie met de omgeving en het verbinden met lokale samenwerkingspartners zoals zorg, politie en vrijwilligersorganisaties. Ook zijn wij verantwoordelijk voor het organiseren van onderwijs voor leerplichtige asielzoekers.

Financiën

De uitvoeringskosten die met bovengenoemde inspanningen gemoeid zijn, dekken we sinds jaren uit reguliere budgetten.

Huisvesting statushouders

Scope

Gemeenten hebben de wettelijke taak om te zorgen voor huisvesting van statushouders. Hiertoe werken we in de eerste plaats samen met de woningcorporaties in onze gemeente (ProWonen en Sité). Ter ondersteuning hiervan maken we gebruik van de Hotel- en Accomodatieregeling (HAR) van het COA.

Organisatie

Beleidsmatig is de huisvesting van aandachtsgroepen, waaronder statushouders, ondergebracht bij het Cluster Wonen en Werken van de Gemeente Bronckhorst. De kaders voor de samenwerking tussen corporaties, huurdersbelangenverenigingen en de gemeente leggen wij vast in jaarlijkse prestatieafspraken en zijn onderwerp van bestuurlijk overleg.

Financiën

De inzet van gemeentelijke capaciteit voor de huisvesting van statushouders dekken we vanuit reguliere personeelsbudgetten.

Voor de HAR ontvangt de gemeente per geplaatste statushouder van het COA 'lump sum' een vergoeding die gebaseerd is op een halfjaar verblijf in een hotel. Wij keren de aanbieders per dag een vergoeding op basis van hoteltarief uit; na zes maanden is de vergoeding van het COA uitgeput en ontstaat ook een financiële noodzaak om de statushouder door te plaatsen naar een reguliere huurwoning. Doel is om de statushouders zo snel mogelijk door te plaatsen, maar uiterlijk binnen 6 maanden.

Tot op heden zijn de budgetten voor de HAR steeds toereikend geweest. Er ontstaat wel een financieel risico voor de gemeente wanneer er voor in de HAR geplaatste statushouders binnen een termijn van 6 maanden onvoldoende perspectief is op doorstroom. De vergoeding van het COA is dan uitgeput, maar de kosten voor huisvesting (tegen hoteltarief) lopen door en komen dan voor rekening van de gemeente. Gelet op de huidige mismatch tussen de gekoppelde statushouders (voornamelijk alleenreizenden) en het beschikbare woningaanbod (voornamelijk gezinswoningen) heeft dit bijzondere aandacht.

De bijdrage vanuit het COA voor de HAR bedroeg in 2023 ca. €355.000.

5. Opvang Oekraïense Ontheemden

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in februari 2022 is er een aanzienlijke stroom ontheemden op gang gekomen. Hiervan verblijven er momenteel zo'n 90.000 in Nederland. Gemeenten zorgen voor hun opvang.

De opvang van Oekraïense ontheemden vindt binnen de EU plaats onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Deze regelt dat Oekraïense ontheemden binnen de EU volgens min of meer dezelfde standaarden door de overheid opgevangen worden, met inbegrip van medische zorg en onderwijs voor kinderen. Ook hebben Oekraïense ontheemden het recht om te werken. Wanneer zij werken, wordt hun inkomen in mindering gebracht op het te ontvangen leefgeld.

De RTB loopt tot maart 2025. Daarna hebben de lidstaten nog tot maart 2026 om individueel of als collectief een nieuw kader te ontwikkelen.

Scope

Momenteel vangt de gemeente Bronckhorst zo'n 200 Oekraïense ontheemden op in ca. 12 gemeentelijke locaties. Daarnaast wonen er nog ruim 30 Oekraïense ontheemden bij particuliere gastgezinnen. Deze laatste groep telt niet mee voor de gemeentelijke taakstelling. Van meet af aan is er oog geweest voor de kwaliteit van deze opvang en de menselijke maat. Wij hebben bewust gekozen voor spreiding en kleinschaligheid. Dit maakt dat de omstandigheden er relatief gunstig zijn en er relatief weinig incidenten plaatsvinden.

Wij verwachten tot februari een lichte groei van het aantal ontheemden tot ca. 223. Hiertoe openen we een beperkt aantal nieuwe locaties. Waar mogelijk laten we gezinnen die al langere tijd verblijven op recreatieparken doorstromen naar reguliere woningen en stellen we de vrijkomende plaatsen ter beschikking voor de extra opgave.

Binnen de Veiligheidsregio wordt rekening gehouden met een groei van het landelijk aantal ontheemden naar 120.000. Voor onze gemeente betekent dit een groei richting 270, ofwel ca. 30% ten opzichte van het huidige aantal.

Een aanzienlijk deel van de ontheemden heeft werk. Landelijk is het beeld dat dit terugloopt, mede door achterstanden op taal en afstand in cultuur. Hoewel gemeenten geen formele rol hebben in het bemiddelen/begeleiden naar werk, pakken wij dit bij gelegenheid wel op: daar waar wij kansen zien, maken we een match tussen werkzoekenden en werkgevers met vacatures.

Ontheemden die geen inkomen uit werk hebben, ontvangen leefgeld van ons via de [Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne](#).

Leerplichtige kinderen volgen onderwijs op verschillende basisscholen in onze gemeente. Ontheemden kunnen verder een beroep doen op zorg.

Organisatie

De opvang van Oekraïense ontheemden in Nederland is belegd bij gemeenten. De coördinatie van de uitvoering hiervan is binnen onze regio in handen van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG); de bestuurlijke coördinatie vindt met ingang van 1 januari 2024 plaats aan de Provinciale en Sub-Regionale Regie Tafels (PRT).

Voor de opvanglocaties hebben wij gebruiksovereenkomsten met particuliere eigenaren van (vakantie)woningen. Voor deze eigenaren alsook de bewoners zijn onze locatiemanagers (3) het dagelijks aanspreekpunt vanuit de gemeente.

De maatschappelijke begeleiding van Oekraïners vindt momenteel voornamelijk plaats door Vluchtelingenwerk. Daarnaast wordt de inzet van sociaal consulenten vanuit de gemeente momenteel versterkt, om recht te kunnen doen aan de complexiteit en zwaarte van sommige zorgvragen.

Verder zetten we ten behoeve van OVO een contractbeheerder/makelaar, alsook ondersteuning vanuit de beleidsadviseur Migratie & Integratie, Juridische Zaken, Financiën en Communicatie. De algehele coördinatie is in handen van de Coördinator OVO.

Financiën

De kostenposten voor OVO worden in onderstaande tabel toegelicht:

Post / Rubriek	Toelichting
1. Accommodatie	Accommodaties voor huisvesting Oekraïners (structurele, materiële kosten) zoals - Huurkosten - Structurele onderhoudskosten - Gas/water/elektra/wifi - Zakelijke lasten (afval, riool, ozb, waterschap)
2. Inventaris	Meubelen en andere spullen voor in de accommodaties - Inrichtingskosten
3. Beveiliging	Beveiliging locatie tegen overlast
4. Catering	Boodschappen, indien nodig het centraal verstrekken van maaltijden of boodschappen in GOO-opvang.

5. Recreatieve en Educatieve activiteiten	Activiteiten die structuur geven aan een dag, afleiding en ontspanning die leefklimaat verbeteren ('dagbesteding'). Zowel ingekocht als zelf georganiseerde activiteiten. Denk aan activiteiten door lokale verenigingen - Taallessen - Sport- en culturele activiteiten - Verspreiding boeken - Kinderopvang - GGnet - Vluchtelingenwerk -
6. Locatiebegeleiders	Personele kosten van medewerkers die dagelijks aanspreekpunt zijn opvanglocaties -
7. Personeelskosten verstrekkingen en Burgerzaken	Ambtelijke personeelskosten tbv. verstrekkingen en burgerzaken voor zowel Oekraïners in GOO als POO
8. Projectorganisatie	Projectteam OVO (Opvang Vluchtelingen Oekraïne) dat opvang coördineert zoals - Projectleiders en Projectmedewerkers - Beleidsmedewerkers - Communicatiemedewerkers - Bedrijfsvoeringscapaciteit - Tolken
9. Uitkeringen Leefgeld en Wooncomponent	

De budgetten voor OVO zijn afkomstig vanuit de Bekostigingsregeling opvang ontheemden [Oekraïne](#), een Specifieke Uitkering (Spuk) van het Rijk, gebaseerd op een vergoeding 'per bed per nacht'. De ervaring uit de afgelopen jaren leert dat de uitvoering van deze activiteiten binnen de Gemeente Bronckhorst- vanwege de door ons gekozen opzet en insteek- ruim past binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget. Zo wordt voor 2023 een overschot voorzien van ca. €3,3mln, zoals ook afgelopen najaar gerapporteerd in de Tweede Tussenrapportage.

Voor 2024 en verder moet de precieze budgettering van OVO nog plaatsvinden. Deze is naar verwachting bij de Eerste Tussenrapportage gereed. Hoewel het Rijk de vergoedingen per bed per nacht met ingang van 1 januari jl. naar beneden heeft bijgesteld, is de verwachting dat ook dit jaar de budgetten toereikend zijn.

6. Tijdelijke activiteiten 2024-2025

Naast de reguliere wettelijke taken en de opvang van Oekraïense ontheemden, pakken we in de komende jaren tijdelijk extra activiteiten op om de groeiende opgaven aan te kunnen.

Inleiding

Het is nodig om onze inspanningen in de komende jaren te vergroten en te versnellen. De opgaves rondom opvang en huisvesting van deze doelgroepen, en hun begeleiding in onze samenleving, groeien snel. Deze groei verloopt sneller dan we kunnen opvangen met een organische doorontwikkeling van bestaande werkwijzen. Het vraagt om een aantal impulsen in de ontwikkeling van locaties, processen en organisatie.

Voor deze impulsen maken wij aanspraak op incidentele middelen, uit de overschotten van de Opvang Oekraïense Ontheemden uit de periode 2022-2023. Door deze middelen aan te spreken, hoeven op de korte termijn geen bestaande budgetten te worden omgebogen en kunnen we de impulsen op het gebied van Migratie & Integratie uitvoeren zonder dat deze ten koste gaan van andere activiteiten. Daarbij leggen we onszelf nadrukkelijk de opdracht op om op termijn onze inspanningen wel structureel (financieel) te borgen.

Hiermee geven we invulling aan de Bestuursopdracht van 14 maart 2023, en bieden we bovenal de groeiende opgaven ten aanzien van asielzoekers, statushouders en ontheemden het hoofd.

Bij het opzetten en uitvoeren van deze activiteiten, maken we nadrukkelijk steeds de verbinding met de wettelijke taken en de lopende opvang van Oekraïense ontheemden.

Om het programma beheersbaar te maken, clusteren we activiteiten en inspanningen in programmalijnen. Deze clustering gebeurt op basis van een gemeenschappelijke bijdrage aan een (sub)doelstelling- bijvoorbeeld het realiseren van voldoende opvang en huisvesting- alsook de betrokkenheid van functies binnen de organisatie.

Er worden vijf programmalijnen onderscheiden, die aansluiten bij de elementen uit de Bestuursopdracht.

- PL 1   Voldoende opvang en huisvesting
- PL 2   Versterken positie nieuwkomers
- PL 3   Versterken maatschappelijk veld
- PL 4   Versterken regionale samenwerking
- PL 5   Borgen integrale uitvoering

Deze programmalijnen worden hieronder beschreven

zijn tijd vrijgemaakt voor de rol van vastgoedmakelaar. De kosten hiervan komen ten laste van het programma M&I.

2. Vaststellen van afwegingskaders

Daarbij gaat het primair om het komen tot locatiekeuzes, het combineren van doelgroepen en de samenwerking met private partijen. Dit wordt 'going concern' opgepakt.

3. Inventarisatie/actualisatie van zoeklocaties

Het is nodig om zowel voor de opvang van asielzoekers in samenwerking met het COA als voor de gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden, potentiële locaties te vinden. Dit wordt deels 'going concern', en deels met inzet van bovengenoemde vastgoedmakelaar opgepakt.

4. Realiseren van opvanglocaties

a. *Drie locaties voor meerjarige en kleinschalige opvang van asielzoekers in samenwerking met COA*

COA is verantwoordelijk voor de opvang; de gemeente voor het beschikbaar hebben van locaties. Om regie te houden, vinden de voorselectie en aanbidding plaats vanuit de gemeente. In het kader van de businesscase, streeft het COA veelal naar grootschalige opvang (200 à 300 asielzoekers). Pas bij een dergelijke omvang zijn investeringen in bijvoorbeeld infrastructuur en energievoorziening te dragen. Daarnaast zijn soms aanpassingen nodig om draagvlak vanuit de omgeving te borgen, bijvoorbeeld groen, landschappelijke inpassing ed. Om toch een gewenste kleinschaligheid en inpassing van onze opvanglocaties te waarborgen, hebben we middelen nodig om bij te dragen aan de businesscase, voor fysieke ingrepen die het COA uitvoert. Deze exploitatiebijdrage komt ten laste van het programma M&I.

b. *Uitbreiding van het aantal locaties voor de opvang van Oekraïense ontheemden*

We houden er rekening mee dat het aantal Oekraïense ontheemden op termijn doorgroeit richting 270 voor Bronckhorst. Deze groei is moeilijk inpasbaar op de huidige locaties. Bovendien willen we op een aantal plekken verdere concentratie voorkomen. De middelen om opvang en huisvesting op nieuwe locaties (fysiek) mogelijk te maken, al dan niet in samenwerking met particuliere eigenaren, komen ten laste van het programma M&I

5. Realiseren van huisvesting voor statushouders

- a. *(Ondersteunen bij de realisatie van) ca 100 flexwoningen in 2024-2025, waarvan ca 30 beschikbaar zijn voor statushouders*

In het kader van het totale woningbouwprogramma binnen de Gemeente Bronckhorst, is voorzien in 100 flexwoningen in de komende twee jaar. Deze zijn bestemd voor verschillende doelgroepen, waaronder ook starters en spoedzoekers. Ongeveer een derde zal bestemd zijn voor statushouders. Corporaties geven aan dat zij de businesscase voor flexwoningen moeilijk rond krijgen, vanwege onder meer de korte afschrijvingstermijn en de (mogelijke) noodzaak om woningen te verplaatsen.

Om de druk op de businesscase te verlichten en hiermee 30 woningen voor statushouders mogelijk te maken, wordt in een bijdrage in de grondkosten voorzien.

- b. *(Ondersteunen bij de realisatie van) alternatieve woonvormen, bijvoorbeeld door het aanpassen van bestaande panden te 'verkameren'*

Een aanzienlijk deel van de te huisvesten statushouders in de periode 2024-2025, willen we (tijdelijk) onderbrengen in eenkamerwoningen; deze mensen zijn veelal in afwachting van gezinshereniging. De woningvoorraad in onze gemeente voorziet hier nog niet in. Daarbij vallen dergelijke woningen buiten het gebruikelijke aanbod en bedrijfsvoering van de woningcorporaties. Om dergelijke eenheden mogelijk te maken, wordt een bedrag gereserveerd. Daarnaast vraagt kamergewijze bewoning van panden door alleenreizende statushouders om een extra vorm van begeleiding. Hoe dit vorm te geven is momenteel onderwerp van gesprek met de corporaties.

Financiën 2024-2025

Uitgaven (x €1.000)

PL1 Opvang en huisvesting

	2024	2025	Totaal
1. Versterken organisatie			
a. Inhuur PL Realisatie	125	125	250
b. Vastgoedmakelaar 'structureel tijdelijk'	50	50	100
4. Realiseren opvanglocaties			
a. Twee à drie kleinschalige COA locaties	200	400	600
b. Uitbreiding OVO locaties	50	50	100
5. Realiseren huisvesting			
a. 100 flexwoningen, wv 30 voor statushouders	200	200	400
b. Alternatieve woonvormen	100	100	200
Subtotaal	725	925	1.650

Risico's

Een uitgebreide beschrijving van risico's en beheersmaatregelen voor deze programmalijn is opgenomen in Hoofdstuk 7.

We lichten er hier de volgende uit:

Risico	Beheersmaatregel
[E] Ruimtegebrek voor locaties voor opvang en huisvesting	• Strakke coördinatie en sturing binnen programma en fysiek domein • Afstemming met externe partners, bijv corporaties en COA
[I] Onderbezetting en gebrek aan prioriteit voor de opgave	• Doorlopende coördinatie binnen programma met betrokken clusters
[E] Gebrek aan voortgang bij externe partners (bijv in bestuurlijke besluitvorming of door personele bezetting)	• Afstemming met externe partners, bijv corporaties en COA
[E] Netcongestie	• Gebruik maken van bestaande aansluitingen • Gevraagd vermogen minimaliseren • Alternatieve (lokale) opwekking
[I] Ongeoorloofde staatssteun aan corporaties en andere partijen	• Staatssteun regels monitoren met uitgaven. Hierbij ook rekening houden met huidige tegemoetkomingen.
[E/I] Draagvlak voor nieuwe opvanglocatie bij omwonenden ontbreekt	• Communicatie en participatie

Programmalijn 2: Versterken positie nieuwkomers

Inleiding

De gemeentelijke verantwoordelijkheid en bemoeienis met nieuwkomers gaat verder dan alleen het bieden van opvang of huisvesting. Voor statushouders gelden er bijvoorbeeld wettelijke verplichtingen bij het aanbieden van inburgering en vanuit de Participatiewet het begeleiden naar werk.

We doen ons werk daarbij vanuit overtuiging: We vinden het van belang dat mensen zich thuis voelen, veilig voelen en weer kunnen bouwen aan een toekomst, ook als ze hier tijdelijk zijn. Als Bronckhorst staan we voor al onze inwoners.

Met de komst van Oekraïense ontheemden, heeft de gemeente gaandeweg ook werkzaamheden op zich genomen in het begeleiden van deze groep naar werk. Met het

vertrek van de betrokken medewerker is dit echter tijdelijk stil komen te liggen. Met de aanstelling van een extra consulent pakken we dit weer op. Ook voorziet de gemeente- in samenwerking met derden- in maatschappelijke begeleiding van deze groep.

Wij voorzien dat deze groepen en hun ondersteuningsbehoeften in de komende jaren sneller groeien dan we kunnen opvangen met een organische ontwikkeling van onze organisatie. Er zijn extra inspanningen en capaciteit nodig. Ook houdt de budgettering vanuit het Rijk nog geen gelijke tred met de groei van de opgave. Daarbij constateren we dat er voor een groep statushouders, die nog onder de oude Inburgeringswet vielen, een inhaalslag nodig is om ze voldoende mee te kunnen laten doen (de zogenaamde 'Ondertussen-groep'). Onder hen is er een groep alweer iets langer in ons land ('5 jaar-hier'). We willen van hun ervaringen leren.

Doelen

- Iedereen doet binnen de geldende kaders, naar vermogen en op basis van gelijkwaardigheid mee in onze samenleving en heeft toekomstperspectief.

Randvoorwaarden

- Aanpak voor verschillende groepen voldoet aan en speelt in op vereisten vanuit wet- en regelgeving, en voldoet aan eigen gemeentelijk beleid.
- Niet 'zorgen voor' maar 'zorgen dat'.
- Ondersteuning is niet vrijblijvend.

Activiteiten

1. Vervolg uitvoering nieuwe Wet inburgering en evaluatie uitvoering Inburgeringswet (Rekenkamercommissie)

De implementatie van de nieuwe Wet inburgering is projectmatig aangepakt. Fase 1 is afgerond; in de periode 2024-2025 wordt de doorontwikkeling opgepakt.

Recentelijk heeft de Rekenkamercommissie een eerste evaluatie afgerond van de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering bij de Gemeente Bronckhorst.

2. Contact '5 jaar hier'-groep

De groep statushouders die ca. 5 jaar geleden in onze gemeente kwam wonen, heeft indertijd onder de oude systematiek het inburgeringstraject doorlopen en leeft nu een aantal jaren betrekkelijk zelfstandig. Aandachtspunt binnen deze groep blijft het taalniveau, de zelfredzaamheid en de mogelijkheden om door te stromen naar werk. Binnen de gemeente Bronckhorst hebben deze mensen dezelfde aanpak al gekregen zoals in de nieuwe wet is bedoeld. Door opnieuw contact met deze groep te leggen kunnen we lessen trekken over hun ontwikkeling in onze samenleving en kunnen indien nodig gericht interventies inzetten.

3. Gerichte ondersteuning 'ondertussen groep'

Versterking werkgeversdienstverlening en begeleiding naar werk voor de statushouders die onder de oude wet de inburgering hebben afgerond. Deze groep vraagt extra inzet, begeleiding en modules om ze door te kunnen laten stromen naar (betaald) werk. Binnen de huidige capaciteit is hiervoor onvoldoende ruimte.

4. Begeleiding Oekraïners naar werk.

Binnen de huidige kaders (EU Regeling Tijdelijke Bescherming) hebben Oekraïense ontheemden het recht om in Nederland te werken. Wij zien een toename van Oekraïners die op zoek zijn naar werk. Zij ontvangen leefgeld waarbij de inkomsten van werk in mindering wordt gebracht. Dit gaat op basis van opgave door de Oekraïense inwoner. Het begeleiden naar werk is geen wettelijke taak. Begeleiding naar werk door de gemeente komt voort uit de wettelijke taken van de Participatiewet. In de praktijk zien we dat veel Oekraïners kansrijk zijn op de Nederlandse arbeidsmarkt en werk positief bijdraagt aan hun maatschappelijke positie en welbevinden. Wel verdienen daarbij integratie en taalbeheersing nog aandacht. Vooruitlopend op veranderingen in de wettelijke kaders ten aanzien van Oekraïense ontheemden, begeleiden wij op eigen initiatief en met eigen budget de begeleiding naar werk. Wel kan de capaciteit voor werkgeversdienstverlening en bemiddeling nog worden versterkt.

Zolang hier geen wettelijke kaders voor zijn, is de uitvoering hiervan een complexe opgave.

Financiën 2024-2025

(bedragen x €1.000)

PL2 Versterken positie nieuwkomers	2024	2025	Totaal
1. Vervolg op evaluatie uitvoering Inburgeringswet (RKC)	80	20	100
2. Contact en monitoring '5 jaar hier'-groep			
3. Gerichte ondersteuning 'ondertussen groep'	80	120	200
4. Begeleiding Oekraïners naar werk	100	100	200
Subtotaal	260	240	500

Risico's

Een uitgebreide beschrijving van risico's en beheersmaatregelen voor deze programmalijn is opgenomen in Hoofdstuk 7.

We lichten er hier de volgende uit:

Risico	Beheersmaatregel
[E/I] Krapte aan ruimte en personele capaciteit voor inburgeringsactiviteiten	Afstemming met contractpartners en in de regio
[E/I] Draagvlak bij werkgevers voor doelgroep ontbreekt	Gerichte benadering werkgevers
[I] Staatssteun aan subsidie ontvangers.	Staatssteun regels monitoren met uitgaven. Hierbij ook rekening houden met huidige subsidie verstrekkingen.
[I] Statushouders willen niet meewerken aan evaluatie	Gesprek opzoeken met de doelgroep

Programmalijn 3: Versterken maatschappelijk veld

Inleiding

Bij de opvang en begeleiding van nieuwkomers werkt de gemeente nauw samen met maatschappelijke organisaties. Soms gaat het daarbij om contractpartijen of gesubsidieerde relaties; maar ook in bredere zin hebben vrijwilligersorganisaties en verenigingen een rol in het helpen integreren van nieuwkomers in onze samenleving.

De groeiende aantallen nieuwkomers vragen van onze partners dat zij hun dienstverlening en capaciteit opschalen. Zeker met de krapte op de arbeidsmarkt, ontstaan hierbij de nodige uitdagingen, bijvoorbeeld in de kinderopvang, het onderwijs en de zorg.

Doelen

- Het netwerk is bereid en in staat om iedereen mee te laten doen en ondersteunt daarbij

Randvoorwaarden

- We werken vraaggestuurd.
- Netwerken en netwerkpartners dragen bij aan zelfstandig functioneren van nieuwkomers—niet overnemen, niet 'pamperen'.

Activiteiten

1. Vraag en aanbod in kaart brengen
  - Werkgevers
  - Onderwijs
  - Kinderopvang

- Gesubsidieerde partners
  - Vrijwilligersinitiatieven
  - Sport- en cultuurverenigingen
  - Taalhuis
  - ...
2. Ondersteuning vrijwilligers
    - dmv cultuurverbinder
  3. Stimuleren ontmoetingen
    - Best practices uitwisselen

Financiën 2024-2025

- Taakstellend €200.000 subsidie (€100.000 per jaar) aan partners om activiteiten op te zetten of bestaande initiatieven te versterken. Doel is om deze activiteiten na deze periode blijvende impact te laten hebben, ook zonder subsidie.

Risico's

Een uitgebreide beschrijving van risico's en beheersmaatregelen voor deze programmalijn is opgenomen in Hoofdstuk 7.

We lichten er hier de volgende uit:

Risico	Beheersmaatregel
[E/I] Budgettaire en personele krapte bij partners	• Doorlopende afstemming met partners • Anticiperen

Programmalijn 4: Versterken regionale samenwerking

Inleiding

Migratie & Integratie is onderwerp van gesprek aan verschillende bestuurlijke en ambtelijke tafels in de regio. Vooruitlopend op de Spreidingswet zijn er Provinciale (PRT) en Sub-regionale Regietafels ingericht met het oog op opvang en huisvesting van asielzoekers en statushouders. Vanaf maart 2022 is de Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland belast met de coördinatie van de opvang van Oekraïense ontheemden; met de komst van de Tijdelijke wet Opvang ontheemden Oekraïne is de bestuurlijke afstemming hierover verplaatst naar het PRT.

Doelen

- Passende bijdrage van Bronckhorst aan regionale opgave.
- Optimale behartiging van Bronckhorster belangen vanuit regionale samenwerking.
- Wij zetten in op een gedragen verdeling van taakstellingen en kosten binnen de regio; bestuurlijke uitgangspunten en verdelingen van aantallen en voorzieningen
- Bijdrage in de regionale samenwerking:
welk deel van de opgave(n) vullen wij in vanuit Bronckhorst?
- Bijdrage aan de regionale samenwerking:
hoe zorgen we er mede voor dat samenwerking als geheel versterkt wordt?
- Kennis en ervaring delen.
- Van daaruit gezamenlijk beleid ontwikkelen en zaken in de uitvoering regionaal afstemmen.

Randvoorwaarden

- Bronckhorst draagt naar vermogen bij aan de regionale opgave.

Activiteiten

- Gerichte bestuurlijke advisering en ambtelijke lobby.

Financiën 2024-2025

- Uit structurele, reguliere budgetten

Risico's

Een uitgebreide beschrijving van risico's en beheersmaatregelen voor deze programmalijn is opgenomen in Hoofdstuk 7.

We lichten er hier de volgende uit:

Risico	Beheersmaatregel
[E] Onduidelijke governance en rolverdeling tussen regionale overlegtafels	• Eigen uitgangspunten helder definiëren • Doorlopend bestuurlijke aandacht
[E] Onvoldoende functionerende regionale programmaorganisatie	Ambtelijk en bestuurlijk onder de aandacht brengen

Programmalijn 5: Borgen integrale uitvoering

Inleiding

Het thema Migratie & Integratie raakt veel verschillende functies en afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie, zowel binnen het fysieke als het sociale domein. Voor een deel werken deze op basis van reguliere wettelijke taken en structurele budgetten, voor een ander deel vanuit een crisisopgave en op basis van specifieke financiering.

Om succesvol te zijn en te blijven, is structurele afstemming tussen de betrokken functies en deelopgaven noodzakelijk. Daarbij ontstaat de behoefte om een deel van de activiteiten die zijn opgepakt rondom de opvangcrisis van Oekraïners, structureel in te bedden in de lijn. Het gaat momenteel om de opvang van ca 220 Oekraïners.

Medio 2024 wordt het Beleidsplan Migratie & Integratie verwacht. In dit toekomstig beleid kunnen nieuwe werkwijzen die zijn ontwikkeld binnen de kaders van dit Programma waar gewenst een plek krijgen.

Doelen

- Migratie & Integratie is als opgavegerichte aanpak geborgd binnen de gemeentelijke organisatie, inclusief de bijbehorende financiering.
- Het beheer van de gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden is vanuit de crisis-/projectorganisatie voor de duur van de taak structureel ingebed in de gemeentelijke organisatie.

Randvoorwaarden

- De aanpak van Migratie & Integratie is structureel passend binnen de structuur, werkafspraken en cultuur van de Gemeente Bronckhorst ('koesteren en ontwikkelen').

Activiteiten

1. Inbedding Opvang Oekraïners in lijnorganisatie
  - a) Structureel inregelen locatiebeheer
  - b) Versterking contractbeheer en makelaarsfunctie
2. Wijze van organiseren andere activiteiten mbt M&I
  - a) Implementatie opgavegericht werken, op basis van de ervaringen met de opvang van Oekraïense ontheemden
  - b) Organisatorisch en financieel structureel inbedden van inspanningen

Financiën 2024-2025

- Uitvoering taken OVO vanuit Spuk
- Inzet programmamanager vanuit incidenteel budget M&I

Risico's

Een uitgebreide beschrijving van risico's en beheersmaatregelen voor deze programmalijn is opgenomen in Hoofdstuk 7.

We lichten er hier de volgende uit:

Risico	Beheersmaatregel
[I] Onduidelijkheid over incidenteel danwel structureel karakter van activiteiten en rollen	Dialogoog met lijnmanagement
[I] Onduidelijkheid over de principes en consequenties van opgavegericht werken	Dialogoog met lijnmanagement
[I] Verloop binnen de organisatie	Goed werkgeverschap

7. Organisatie

Structuur

- Breed Poho Migratie & Integratie   bestuurlijk Opdrachtgever/Stuurgroep
- Manager Zorgen en leren   ambtelijk opdrachtgever
- Programmamanager   ambtelijk opdrachtnemer
- Kernteam   beleid Wonen en Werken, Zorgen en Leren, staf
- Programmateam   kernteam + trekkers Programmalijnen

Breed Poho M&I

- Doel: bestuurlijke afstemming, voorbereiding besluitvorming; klankbord
- Deelnemers
  - Burgemeester
  - Portefeuillehouder Zorg
  - Portefeuillehouder Wonen
  - Manager Cluster Zorgen en Leren
  - Beleidsmedewerker M&I
  - Aanjager Wonen
  - Ondersteuner
  - Programmamanager (voorzitter)
- Frequentie: eenmaal per 4 weken

Kernteam M&I

- Doel: strategische afstemming programma; ambtelijke voorbereiding Poho M&I
- Deelnemers
  - Coördinator Opvang Oekraïners
  - Beleidsmedewerker M&I
  - Aanjager Wonen
  - Vastgoedmakelaar
  - Strategisch bestuursadviseur
  - Financieel adviseur
  - Adviseur communicatie
  - Adviseur juridische zaken
  - Ondersteuner
  - Programmamanager (voorzitter)
- Frequentie: eenmaal per 4 weken, voorafgaand aan Poho

Programmateam

- Doel: afstemming uitvoering programma op gemeenschappelijke thema's
- Deelnemers: kernteam + trekkers programmalijnen
- Frequentie: ntb

8. Financiën

Inleiding

Voor de financiële doorrekening van het Programma M&I, gaan we uit van een tijdshorizon van twee jaar: 2024-2025.

In Hoofdstuk 3 van dit programmaplan zijn reguliere activiteiten beschreven die binnen de gemeentelijke organisatie en door partners 'going concern' worden uitgevoerd, zoals de inburgeringswet of de coördinatie van de huisvesting van statushouders. Zoals aangegeven zijn deze kosten in principe gedekt door reguliere budgetten.

De budgettering hiervan voor 2024 en verder wordt nog nader uitgewerkt.

In Hoofdstuk 4 zijn activiteiten beschreven met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden. Met het ontstaan van deze (tijdelijke) gemeentelijke taak in maart 2022, heeft het Rijk een bekostigingsregeling Opvang ontheemden Oekraïne met een bijbehorende specifieke uitkering (Spuk) in het leven geroepen. De budgetten vanuit de Spuk zijn taakstellend en de lopende activiteiten voor OVO dekken we uit deze middelen.

Ook de budgettering van deze activiteiten voor 2024 en verder wordt nog nader uitgewerkt. Daarbij is de verwachting dat we de activiteiten voor OVO in 2024- net als in voorgaande jaren- ruim binnen deze financiële kaders kunnen realiseren.

In Hoofdstuk 5 zijn tenslotte activiteiten beschreven die in de komende twee jaar de opgave migratie en integratie tijdelijk ondersteunen en versterken. Daarbij is aangegeven welke raakvlakken er zijn met de reguliere, wettelijke taken en OVO.

De financiële gevolgen van deze tijdelijke activiteiten in de periode 2024-2025 zijn onderstaand weergegeven.

Een totaaloverzicht van de personele lasten gerelateerd aan 'going concern', opvang Ontheemden en de tijdelijke activiteiten, is opgenomen in Bijlage 2.

Dekking tijdelijke activiteiten 2024 -2025

(bedragen x €1.000)

Incidenteel overschot OVO 2022/2023 uit de Algemene Reserve 2.790

Kostenraming tijdelijke activiteiten 2024 -2025

(bedragen x € 1.000)

	2024	2025	Totaal
Programmaorganisatie	220	220	440
PL1 Voldoende opvang en huisvesting	725	925	1.650
PL2 Versterken positie nieuwkomers	260	240	500
PL3 Versterken maatschappelijk veld	100	100	200
PL4 Versterken regionale samenwerking		Regulier	
PL5 Borgen integrale uitvoering		Regulier	
	1.305	1.485	2.790

9. Risico's

De kern van het Programma Migratie & Integratie is in het voorgaande beschreven in vijf Programmalijnen. Hiermee zijn incidentele uitgaven van €2.790.000 gemoeid over 2024 en 2025. In onderstaande tabel staan de voornaamste risico's en beheersmaatregelen beschreven met betrekking tot het programma in het algemeen, de programmalijnen en de daarmee samenhangende activiteiten en incidentele uitgaven. Daarbij staat 'E' voor risico's met een externe oorzaak (gelegen buiten de invloedssfeer van de Gemeente Bronckhorst) en 'I' voor risico's met een oorzaak vanuit beleid of uitvoering door de gemeente.

Nr.	Oorzaak (Als gevolg van...)	Gebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Kans	Gevolg	Maatregelen
<i>Algemeen</i>					
0.1	[E] Internationale ontwikkelingen zoals oorlog en klimaatrampen, of wijzigingen in (Europees) beleid	De aantallen op te nemen asielzoekers en ontheemden nemen binnen de looptijd veel sterker toe dan voorzien binnen dit programma en de regionale afspraken	M	- Inspanningen door gemeente moeten worden opgevoerd - Budgetten niet langer toereikend	Beroep op rijk voor aanvullende financiële middelen, personele capaciteit en juridische kaders; evt via regionaal overleg
0.2	[E] Hiaten in landelijk of Europees beleid	Bepaalde groepen maken op grote schaal oneigenlijk gebruik van capaciteit en ondersteuning bij opvang	H	Verlies van draagvlak in samenleving, politiek en organisatie	- Via regionaal en provinciaal overleg lobby richting rijk - In communicatie, locatiekeuze en afspraken met partnerdrekening houden met betreffende doelgroepen - Handhaving eigen 'huisregels', bijv mbt afwezigheid op opvanglocatie
0.3	[E]/I Personeelskrapte	Cruciale functies/rollen worden niet of onvoldoende ingevuld	M	Onvoldoende voortgang binnen programma en geen mogelijkheid tot inhuur/vervanging voor het	Bemensing is prioriteit van lijn- en programmamanagement

				personeel die deze taken vanuit going concern oppakt.	
0.4	[E/I Financiële krapte	Onvoldoende budget toegekend	H	Cruciale delen van het programma kunnen niet worden uitgevoerd	Gesprek met college en raad over noodzaak, scope en budgettering
<i>Programmalijn 1: Opvang en huisvesting</i>					
1.1	[E] Ruimtegebrek voor locaties voor opvang en huisvesting	Opvanglocaties en huisvesting worden niet in gewenste tempo gerealiseerd	M	Taakstellingen niet behaald	- Strakke coördinatie en sturing binnen programma en fysiek domein - Afstemming met externe partners, bijv corporaties en COA
1.2	[I] Onderbezetting en gebrek aan prioriteit voor de opgave	Overzicht en afstemming ontbreekt mbt beschikbaarheid locaties voor huisvesting en opvang	M	Mogelijkheden voor locaties en huisvesting gaan verloren	Doorlopende coördinatie binnen programma met betrokken clusters
1.3	[E] Gebrek aan voortgang bij externe partners (bijv in bestuurlijke besluitvorming of door personele bezetting)	Opvanglocaties en huisvesting worden niet in gewenste tempo gerealiseerd	H	Taakstellingen niet behaald	Afstemming met externe partners, bijv corporaties en COA
1.4	[E] Netcongestie	Vanwege de congestie op het elektriciteitsnet, duurt het lang voordat nieuwe locaties aangesloten kunnen worden op het net.	H	Locaties komen later in bedrijf, vragen om meer investeringen in off-grid elektriciteitsvoorziening of zijn minder duurzaam (als gevolg van inzet aggregaten)	- Gebruik maken van bestaande aansluitingen - Gevraagd vermogen minimaliseren - Alternatieve (lokale) opwekking
1.5	[I] Ongeoorloofde staatssteun aan corporaties en andere partijen	Er gaat te veel geld als tegemoetkoming naar corporaties en andere private partijen, waardoor er sprake is van staatssteun	H	Corporatie kan niet uitvoeren binnen het budget. Gemeente loopt rechtmatigheidsrisico.	Staatssteun regels monitoren met uitgaven. Hierbij ook rekening houden met huidige tegemoetkomingen.
1.6	[E/I] Draagvlak voor nieuwe opvanglocatie bij omwonenden ontbreekt	Weerstand, (politieke) onrust en vertraging	H	Vertraging of uitblijven keuzes?	Communicatie en participatie
<i>Programmalijn 2: Versterken positie nieuwkomers</i>					
2.1	[E/I] Krapte aan ruimte en personele capaciteit voor inburgeringsactiviteiten	Er ontstaan achterstanden	H	Achterblijven op wettelijke verplichtingen	Afstemming met contractpartners en in de regio

				Statushouders onvoldoende geholpen bij integratie	
2.2	[E/I] Draagvlak bij werkgevers voor doelgroep ontbreekt	Te weinig statushouders en ontheemden vinden (kwalitatief voldoende) werk	M	Maatschappelijke positie van betrokken statushouder en ontheemden blijft achter	Gerichte benadering werkgevers
2.3	[I] Staatssteun aan subsidie ontvangers.	Er te veel geld als tegemoetkoming naar de subsidie ontvangers gaat, waardoor er sprake is van staatssteun	H	Subsidie ontvangers kunnen niet uitvoeren binnen het budget. Gemeente loopt rechtmatigheidsrisico.	Staatssteun regels monitoren met uitgaven. Hierbij ook rekening houden met huidige subsidie verstrekkingen.
2.4	[I] Statushouders willen niet meewerken aan evaluatie	Er kan onvoldoende worden geleerd van ervaringen uit het verleden	M	Kansen om nieuw beleid beter te laten aansluiten op behoeften worden gemist	Gesprek opzoeken met de doelgroep
<i>Programmalijn 3: Versterken maatschappelijk veld</i>					
3.1	[E/I] Budgettaire en personele krapte bij partners	Sectoren als onderwijs, zorg, kinderopvang, verenigingen enz kunnen vraag van nieuwkomers niet aan	H	Maatschappelijke integratie van nieuwkomers stukt .	- Doorlopende afstemming met partners - Anticiperen
<i>Programmalijn 4: Versterken regionale samenwerking</i>					
4.1	[E] Onduidelijke governance en rolverdeling tussen regionale overlegtafels	Verwarring over bestuurlijke koers	H	Onvoldoende focus en voortgang	- Eigen uitgangspunten helder definiëren - Doorlopend bestuurlijke aandacht
4.1	[E] Onvoldoende functionerende regionale programmaorganisatie	Onvoldoende concreetheid en diepgang in samenwerkingsafspraken	H	Regionale samenwerking onvoldoende effectief	Ambtelijk en bestuurlijk onder de aandacht brengen
<i>Programmalijn 5: Borgen integrale uitvoering</i>					
5.1	[I] Onduidelijkheid over incidenteel danwel structureel karakter van activiteiten en rollen	Ineffectieve keuzes gemaakt mbt inzet personeel	M	Op onderdelen onvoldoende capaciteit beschikbaar voor de opgave	Dialogoog met lijnmanagement
5.2	[I] Onduidelijkheid over de principes en consequenties van opgavegericht werken	Samenhang van rollen en activiteiten binnen de brede opgave komt onvoldoende tot stand	M	Onvoldoende voortgang en kwaliteit	Dialogoog met lijnmanagement
5.3	[I] Verloop binnen de organisatie	Kennis en ervaring met de opgave vertrekt	M	Onvoldoende voortgang en kwaliteit	Goed werkgeverschap

Bijlagen (niet openbaar